

Semnificații, tradiții și

superstiții pentru Săptămâna Patimilor

Săptămâna Patimilor este ultima săptămână a Postului Paștilor, de la Sâmbăta lui Lazăr până în Ziua de Paști. În această săptămână se fac slujbe bisericești pentru pomenirea ultimelor zile ale lui Hristos pe pământ înainte de răstignire și învierea Lui. Slujbele Utreniei din [Săptămâna Mare](#) se săvârșesc seara, sub formă de Denie,

Săptămâna Mare: Lunea cea Mare

Din această zi începe Săptămâna Patimilor (Sfintele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos). Iosif cel prefrumos – fiul cel mai mic al patriarhului Iacov, născut din Rahila – este icoană a lui Hristos, pentru că, asemenea lui, și Domnul nostru a fost invidiat de iudei, a fost vândut de ucenicul său cu treizeci de arginți, a fost închis în groapa întunecoasă a mormântului. Sculându-Se de acolo prin El însuși, împărățește peste Egipt, adică peste tot păcatul, îl învinge cu putere și, ca un iubitor de oameni, ne răscumpără prin darea hranei celei de taină, dându-Se pe El însuși pentru noi și ne hrănește cu pâine cerească. Tot în aceeași zi facem pomenire de smochinul cel neroditor care s-a uscat prin blestemul Domnului (Matei 21, 17-19). Ca să convingă poporul nerecunoscător că are putere îndestulătoare și spre a pedepsi, ca un Bun nu vrea să-și arate puterea Sa de a pedepsi față de om, ci față de ceva care are o fire neînsuflită și nesimțitoare. Istoria smochinului a fost așezată aici spre a îndemna la umilință, după cum istoria lui Iosif a fost așezată spre a ne înfățișa pe Hristos. Fiecare suflet lipsit de orice roadă duhovnicească este un smochin. Dacă Domnul nu găsește în el odihnă, a doua zi, adică după viața aceasta de acum, îl usucă prin blestem și-l trimite în focul veșnic.

Săptămâna Mare: Marțea cea Mare

Această zi ne pregătește pentru intrarea în camera Mântuitorului, cu două parabole strict eshatologice – parabola celor zece fecioare (Matei 25, 1-13) și parabola talantilor (Matei 25, 14-30; Luca 19, 12-27).

Când Domnul se suia la Ierusalim și se ducea la Patimă, a spus ucenicilor Săi și aceste două parabole, pentru ca nu cumva cineva trăind în feciorie să nu se îngrijească și de celelalte virtuți și mai ales de milostenie, prin care se vădește strălucirea fecioriei.

Pe cinci dintre fecioare le numește înțelepte căci împreună cu fecioria au avut și minunatul și îmbelșugatul undelemn al milostivirii. Pe celelalte cinci le numește nebune pentru că, deși și ele aveau virtutea fecioriei, nu aveau în aceeași măsură milostenie. Pe când se scurgea noaptea acestei vieți au adormit toate fecioarele, adică au murit. Cu adevărat moartea se numește somn. Pe când dormeau ele, strigăt mare s-a făcut la miezul nopții; cele care au avut undelemn din belșug au intrat cu mirele la deschiderea ușilor, iar cele nebune, pentru că nu aveau undelemn din destul îl căutau după ce s-au sculat din somn.

Pentru aceasta deci, au rânduit dumnezeieștii Părinti pilda celor zece fecioare, împreună cu cea a talanților, ca să ne îndemne să veghem neconținut și să fim gata să ieșim în întâmpinarea adevăratului Mire prin fapte bune, dar mai cu seama prin milostenie, pentru că neștiută este ziua și ceasul sfârșitului vieții.

Dacă vom săvârși o singură virtute, cea mai mare chiar, și nu ne vom îngriji de celelalte, și mai cu seamă de milostenie, nu vom intra cu Hristos în odihna veșnică, ci vom fi întorși rușinați. Și într-adevăr nu-i lucru mai rușinos ca fecioria să fie biruită de bani.

Săptămâna Mare: Miercurea cea Mare

În această zi, se face pomenire de femeia cea păcătoasă (Matei 25, 17-13; Luca 7, 37-50), care a uns cu mir pe Domnul pentru că lucrul acesta s-a întâmplat puțin înainte de mântuitoarea patimă.

Când Iisus s-a suit în Ierusalim și era în casa lui Simon cel lepros, o femeie păcătoasă s-a apropiat de El și a turnat pe capul Lui acel mir de mare preț. Pomenirea ei s-a pus în acea zi pentru că, după cuvântul Mântuitorului, să se predice pretutindeni și tuturor fapta ei cea cu multă căldură. Ce-a îndemnat-o oare la asta? Dragostea pe care ea a văzut că o are Hristos pentru toți, dar mai cu seamă faptul de acum, când l-a văzut că intră în casa unui lepros. Se gândea deci femeia că îi va vindeca boala după cum l-a vindecat și pe acela. Și într-adevăr Hristos a tămăduit-o dându-i iertare de păcate.

Săptămâna Mare: Joia Cinei celei de Taină

Patru lucruri mai prăznuim în această zi: spălarea picioarelor, Cina cea de taină, Rugăciunea din grădina Ghetsimani și vânzarea și prinderea Domnului.

Înainte de a începe Cina, Hristos s-a sculat, și-a dezbrăcat hainele și El singur a spălat picioarele tuturor. Prin aceasta a vrut să îl facă pe Iuda să se rușineze, iar celorlalți să le aducă aminte să nu umble după întâietăți: *“Cel care vrea să fie întâiul să fie slujitorul tuturor”* (Marcu 9, 35), dându-Se El însuși pildă. La sfârșitul mesei aduce vorbă și despre vânzarea Lui. După puțin timp, luând pâinea a zis: *“Luați, mâncați”*; la fel și paharul, zicând: *“Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei Noi. Aceasta să o*

faceți întru pomenirea Mea” (Matei 26, 26-28).

După aceea, arătându-Se om, spune ucenicilor: *“Întristat este sufletul meu până la moarte”* (Matei 26, 38) și S-a rugat în Grădina Ghetsimani cu sudoare de sânge (Luca 22, 44). Iuda cunostea locul și, luând câțiva soldați, a venit să-L prindă. A fost prins și dus la Ana, la Caiafa, și în cele din urmă la Pilat. Acum Petru se va lepăda de trei ori de Hristos, tăgăduind că-L cunoaște.

Pentru a ne reaminti de toate acestea, seara se scoate în mijlocul bisericii Sfânta Cruce.

Săptămâna Mare: Vinerea Patimilor

În această zi, se pomenesc sfintele și mântuitoarele și înfricoșătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. Se mai face încă pomenire de mărturisirea mântuitoare făcută de tâlharul recunoscător care a fost împreună cu El. Biserica numește Patimile Domnului: sfinte – pentru că Cel ce le-a răbdat este Sfântul Sfinților, sfințenia însăși; mântuitoare – pentru că ele sunt prețul cu care Domnul a răscumpărat neamul omenesc din robia păcatului; înfricoșătoare pentru că nu poate fi ceva mai înfricoșător decât ocară pe care Făcătorul a răbdat-o de la făptura Sa.

În această zi nu se săvârșește Liturghia pentru că însuși Mielul lui Dumnezeu este jertfit acum; este vreme de post total, pentru că Mirele s-a luat de la noi. (Matei 9, 15). Se fac numai ceasurile împărătești care ne pun înaintea nemărginita smerenie a Domnului, Crucea cea dătătoare de viață și credința tâlharului.

Seara săvârșim denia prohodului Domnului, care este ultima treaptă a tânguirii pentru Hristos, înainte de Învierea Sa. Se înconjoară de trei ori biserica cu Sfântul Epitaf – semn al celor trei zile petrecute în mormânt.

Săptămâna Mare: Sâmbăta Mare

În această sfântă zi, prăznuim îngroparea dumnezeiască a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și pogorârea în iad, prin care neamul nostru, fiind chemat din stricăciune, a fost mutat spre viață veșnică.

Cuvântul lui Dumnezeu a stat cu trupul în mormânt iar cu sufletul lui curat și dumnezeiesc Se pogoară în iad. Sufletul a fost despărțit prin moarte de trup și l-a dat în mâinile Tatălui.

Și-a dat și propriul Său sânge, preț de răscumpărare pentru noi. Trupul Domnului a suferit și despărțirea sufletului de trup, dar nicidecum stricăciunea în înțelesul unei putreziri a trupului.

După-amiază săvârșim Liturghia Sfântului Vasile unită cu vecernia.

Săptămâna Mare: Învierea Domnului

Ajunși în ziua Sfintei Învieri, Biserica ne cere: „În Ziua Învierii să ne luminăm cu prăznuirea și unii pe alții să ne îmbrățișăm, și să le zicem frați și celor ce ne urăsc pe noi și așa să strigăm: [Hristos a înviat](#) din morți cu [moartea pe moarte călcând](#) și celor din morminte viață dăruindu-le”. Să luăm aminte la cum petrecem aceste zile, ca la finalul lor să avem putere să raspundem chemărilor [Sfântului Ioan Gură](#) de Aur: „Toți să vă ospătați din ospățul credinței, toți să luați bogăția bunătății. Nimeni să nu plângă pentru sărăcie, că s-a arătat împărăția cea de obște, nimeni să nu se tânguiască pentru păcate că iertare din mormânt a răsărit. Nimeni să nu se teamă de moarte că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului. A stins-o pe ea Cel ce a fost ținut de aceea, pradat-a iadul Cel ce s-a pogorât la iad. Și

aceasta mai înainte apucând Isaia a strigat: Iadul, zice, s-a amărât întâmpinându-Te pe Tine jos, s-a amărât că s-a stricat, s-a amărât că s-a batjocorit, s-a amărât că s-a omorât, s-a amărât că s-a legat. A luat trup și de [Dumnezeu s-a lovit](#), a luat pământ și s-a întâmpinat cu cerul, a luat ce a văzut și a căzut întru ce n-a văzut. Unde-ți este moarte boldul? Unde-ți este iadule biruința? Înviat-a Hristos și tu te-ai surpat. Înviat-a Hristos și au căzut dracii. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a [Hristos și viața](#) viețuiește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în mormânt. Că Hristos înviind din morți începătura celor adormiți S-a făcut. A aceluia este slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin”.

Obiceiuri si superstitii din Saptamana Mare

- se face curățenie în gospodării, se mătura curțile, se curăță gunoaietele, se repară gardurile, se adâncesc șanțurile și se curăță de nămol.
- în Lunea Mare se scoate totul la aerisit, se văruiesc casele, se repară mobilierul și se spală
- până în miercurea mare este permisă munca la câmp. Apoi bărbații trebuie să-și ajute nevestele la treburile gospodărești.
- în Joia Mare se duc la biserică colabi, prescuri, vin, miere de albine pentru a fi sfințite și împărțite apoi pentru sufletul morților. În noaptea ce premerge Joia Mare se deschid mormintele și sufletele celor morți se întorc la casele lor. Se aprind focuri prin curți, în fața casei sau în cimitire pentru încălzirea sufletelor. Spre deosebire de focurile de Mucenici sau Sânzienne, aceste focuri se fac din plante “magice” – alun, tei, bozi -, focurile în înconjoară cu agheasmă și tămâie și se puneau scaune pentru morții care aveau să vină. În Joia Mare se fac pasca, cozonacii, se vopsesc ouăle. Cojile de ouă folosite la cozonaci și pască nu se aruncă, se păstrau și se aruncă în Sâmbăta Mare pe apă curgătoare, pentru a păzi găinile și puii de ulii. În Joia Mare nu trebuie să dormi după-amiaza pentru că vei fi leneș tot anul. În Joia Mare se împărtășesc toți aceia care au ținut post.
- în Vinerea Mare se ține post negru în amintirea Răstignirii lui Iisus. În Vinerea Mare nu se fac copturi. În dimineața de Vineri Mare, înainte de răsărit, oamenii alergau desculți prin rouă sau se scăldau în apă curgătoare pentru a fi sănătoși tot anul. În Vinerea Mare nu se mănâncă urzici, nu se folosește oțet pentru că pe Cruce, Iisus a fost bătut cu urzici, iar buzele au fost udate cu oțet. În Vinerea Mare se oprește lucrul, nu se spală, nu se coase, nu se sacrifică păsări sau animale. În unele zone se dă cu tămâie în jurul copacilor și caselor pentru a le feri de dăunători, boli, trăsnet și animale sălbatice. Dacă plouă în Vinerea Mare se spune că va fi an mănos. În Vinerea Mare fetele nemăritate fac vrăji de dragoste pentru a fi cerute de nevastă. În Vinerea Mare nu se săvârșește Liturghie, iar mortii nu se îngroapă decât cu bătăi de toacă.
- în Sâmbăta Mare femeile pregătesc majoritatea mâncărilor și fac ultimele retușuri pentru hainele cele noi ce vor fi purtate în zilele de Paști. Se sacrifică mieii.
- de Paști se spune că femeile trebuie să aibă măcar o cămașă nouă, iar bărbații măcar o pălărie.
- începând de luni și până sâmbătă se îmbracă haine de dolii. În ziua de Învinere se schimbă hainele cu altele noi, albe.

– ouăle de Paști apără de ghinioane, iar coaja lor, îngropată în pământ, apără vitele de deochi. Fetele nemăritate dacă păstrează cojile grăbesc căsătoria.